

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ *(м. Київ, Україна)*
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ» *(м. Київ, Україна)*
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНООСВІТНИХ ГУМАНІТАРНИХ ТА ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
(м. Херсон, м. Хмельницький, Україна)
ВІЛЬНЮСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ГЕДИМІНАСА,
ФАКУЛЬТЕТ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ *(м. Вільнюс, Литва)*
ОПОЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК *(м. Ополе, Польща)*
МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА,
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ ТА ФІЛОЛОГІЇ *(м. Миколаїв, Україна)*
НАУКОВИЙ ЧАСОПИС «ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ» ІНСТИТУТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПН
УКРАЇНИ У СПІВПРАЦІ З УКРАЇНСЬКИМ ТОВАРИСТВОМ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
(м. Київ, Україна)
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»,
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ *(м. Запоріжжя, Україна)*
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ФІЛОСОФСЬКИХ І ПОЛІТИЧНИХ НАУК *(м. Черкаси, Україна)*
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
(м. Івано-Франківськ, Україна)
RESEARCH NETWORK «FOREIGN ОБ'ЄКТ» *(San Francisco, USA)*
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ГЛОБАЛЬНИЙ ПОГЛЯД» *(м. Херсон, Україна)*

МАТЕРІАЛИ

І Міжнародної науково-практичної конференції
«ЄВРОПЕЙСЬКЕ МАЙБУТНЄ: ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ СТУДІЇ»,
присвяченої Дню Європи

«EUROPEAN FUTURE: PHILOSOPHICAL AND EDUCATIONAL STUDIES»,
dedicated to the Day of Europe

9-10 травня 2024 року

(Частина 1)
ЗБІРНИК ТЕЗ І ДОПОВІДЕЙ

м. Херсон, м. Хмельницький 2024

УДК 1:378](06)

Є 24

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Херсонського національного технічного університету
(Протокол засідання Вченої ради №13 від 28 травня 2024 р.*

Є 24 **Європейське майбутнє: філософсько-освітні студії:** Збірник тез і доповідей (Частина 1).
за ред. Г. Д. Берегової та ін. – Херсон: вид-во ФОП Вишемирський В. С., 2024. – 438 с.

ISBN 978-617-8187-17-0 (електронне видання)

Редакційна колегія:

БЕРЕГОВА Галина – доктор філософських наук, професор, професор кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна) (голова);

ВЕНГЕР Олена – кандидат технічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна) (заступник голови);

КОЗАКОВА Лідія – кандидат філологічних наук, доцент кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

МОМОТОК Олена – старший викладач кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна) (відповідальний за випуск).

До збірника увійшли тексти тез і доповідей I Міжнародній науково-практичній конференції «Європейське майбутнє: філософсько-освітні студії», присвяченої Дню Європи («European Future: Philosophical and Educational Studies», dedicated to the Day of Europe), яка відбулася 9-10 травня 2024 року.

Організаційний комітет може не розділяти поглядів авторів і не несе відповідальності за достовірність поданих матеріалів, їх стиль та орфографію.

УДК 1:378](06)

ISBN 978-617-8187-17-0 (електронне видання)

© Херсонський національний
технічний університет, 2024
© ФОП Вишемирський В. С., 2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ / ORGANIZING COMMITTEE

Голова оргкомітету:

ЧЕПЕЛЮК Олена – ректор Херсонського національного технічного університету, доктор технічних наук, професор (м. Херсон, Україна).

Заступник(и) голови оргкомітету:

ВЕНГЕР Олена – кандидат технічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

АСАКАВІЧЮТЕ Вайда – доктор гуманітарних наук (філософія), професор, декан факультету креативних індустрій, Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (Вільнюс, Литва);

БЕРЕГОВА Галина – доктор філософських наук, професор, професор кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна).

Члени оргкомітету:

АБСАВА Людмила – кандидат економічних наук, доцент, менеджерка проєктів (Управління європейськими проєктами, Фондація Central European Academy Studies and Certification (CEASC), Університет Інформатики (WSiU), Польща); член правління громадської організації «Глобальний погляд» (м. Херсон, Україна);

АНДРУШКЕВИЧ Фабіан – доктор габілітований, професор, Опольський університет, факультет соціальних наук (м. Ополь, Польща);

АСТІОНЕНКО Ігор – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

БЛИК Ярослав – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

БЕЗПАЛЬЧЕНКО Віолета – кандидат хімічних наук, доцент кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

БОЙКО Анжела – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і політичних наук, Черкаський державний технологічний університет (м. Черкаси, Україна);

БОЙЧЕНКО Михайло – доктор філософських наук, професор, в.о. завідувача кафедри української філософії та культури Київського національного університету імені Тараса Шевченка, головний редактор наукового часопису «Філософія освіти» ІВОНАПН України (м. Київ, Україна);

ВАЛАНТИНАЙТЕ Ілона – кандидат соціальних наук (освітні науки), професор кафедри креативної комунікації, факультет креативних індустрій, Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (м. Вільнюс, Литва);

ВАЛАТКА Витіс – доктор гуманітарних наук (філософія), професор кафедри філософії та культурології, заступник декана факультету креативних індустрій, Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (м. Вільнюс, Литва);

ВИГОДНЕР Інна – старший викладач кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

ГРИЩЕНКО Олександр – кандидат філологічних наук, доцент, проректор з освітньої роботи, доцент кафедри журналістики та філології, МКУ імені Пилипа Орлика (м. Миколаїв, Україна);

ДАДЕЛО Станіслав – доктор соціальних наук (освітні науки), професор, кафедра індустрії розваг, факультет креативних індустрій, Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (м. Вільнюс, Литва);

ДАРГІНАВІЧЕНЕ Ірена – доктор соціальних наук (освітні науки), професор кафедри креативної комунікації, факультет креативних індустрій, Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (м. Вільнюс, Литва);

ДЄДКОВ Микола – кандидат історичних наук, доцент, декан гуманітарного факультету, Національний університет «Запорізька політехніка» (м. Запоріжжя, Україна);

КЕТУРАКІС Саулюс – доктор гуманітарних наук (філологія), доцент кафедри креативної комунікації, факультет креативних індустрій, Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (м. Вільнюс, Литва);

КОВАЙТЕ Крістіна – кандидат соціальних наук (менеджмент), доцент кафедри індустрії розваг факультету креативних індустрій, Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (м. Вільнюс, Литва);

КОЗАКОВА Лідія – кандидат філологічних наук, доцент кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

КОСТЮЧКОВ Сергій – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та соціальної роботи, Херсонський державний університет (м. Івано-Франківськ, Україна);

КУЗНЕЦОВ Сергій – кандидат технічних наук, доцент кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

КУЗЬМЕНКО Людмила – кандидат технічних наук, доцент, фасилітаторка освітніх програм, член правління громадської організації «Глобальний погляд» (м. Херсон, Україна);

МОІСЕЄНКО Світлана – кандидат технічних наук, доцент кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

СЕДЕРЕВИЧУТЕ-ПАЧЯУСКЕНЕ Живіле – доктор біомедичних наук (біологія), професор кафедри креативної комунікації факультету креативних індустрій, Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (м. Вільнюс, Литва);

СЕМЕНЧЕНКО Оксана – кандидат технічних наук, доцент кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

СТЕКОВИЧОВА Валентина – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувач кафедри журналістики та філології, Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика (м. Миколаїв, Україна);

ТАТАРЧЕНКО Олександр – кандидат історичних наук, доцент кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

ТОЦЬКА Наталія – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

ФРОЛОВА Маргарита – старший викладач кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна).

ШЛОГЕРІЄНЕ Йоліта – доктор соціальних наук (педагогічні науки), професор, завідувач кафедри іноземних мов факультету креативних індустрій, Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (м. Вільнюс, Литва);

ZENONA Ona Atkočiūnienė – доктор соціальних наук (комунікація та інформаційні науки), професор кафедри креативної комунікації, факультет креативних індустрій, Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (м. Вільнюс, Литва);

SUSZANOWICZ Dariusz – доктор технічних наук, декан факультету природничих наук і технологій Опольського університету, факультет природничих наук і технологій (м. Ополе, Польща);

KOLASA-WIĘSEK Alicja – Ph.D. інженер, професор, Опольського університету, факультет природничих наук і технологій (м. Ополе, Польща).

ВСТУПНЕ СЛОВО

Дорогі учасники, колеги, студенти!

Сьогодні ми відкриваємо унікальний захід – Першу міжнародну науково-практичну конференцію «Європейське майбутнє: філософські та освітні студії».

Цей захід присвячений Дню Європи в Україні, де, до речі, і розташований географічний центр Європи.

Dear conference participants, colleagues, students!

We are opening the unique First International Scientific and Practical Conference "The European Future: Philosophical and Educational Studies".

This event is dedicated to Days of Europe in Ukraine, where the geographical center of Europe is located.

Метою нашого спілкування є осмислення сучасних філософсько-освітніх і комунікаційних проблем, інтеграція закладів вищої освіти в європейське освітнє середовище, гуманізація та гуманітаризація сучасного освітнього простору.

Філософія освіти є сучасним розгалуженим знанням, що охоплює багато сфер: філософія виховання, філософія мови; філософія історії, філософія математики, філософія економіки та грошей, філософія права, філософія штучного інтелекту, філософія екології, філософія здоров'я, філософія політики, філософія спілкування та комунікації.

Філософія освіти є унікальним знанням, що демонструє нам, яку людину майбутнього ми маємо виховати, як ми це можемо зробити та, головне, для чого – яким має бути соціально-педагогічний результат нашої діяльності.

Філософія освіти – це тактика і стратегія виховання, це методологічний орієнтир підготовки нашої молоді до майбутнього.

Ця відносно молода наука є сучасною стратегічною дослідницькою галуззю соціальної філософії, оскільки покликана не тільки аналізувати підстави педагогічної діяльності й освіти, надавати методи створення нових освітніх систем, а й регулювати вибір оптимальних орієнтирів освітньо-виховного процесу – окреслювати не тільки здобуття фахових знань-вмінь-навичок, а й формувати світогляд майбутніх фахівців, котрі своєю чергою впливатимуть на викристалізування ціннісної моделі своїх учнів – людей майбутнього.

Стратегічна місія сучасної філософії освіти полягає в орієнтуванні викладачів освітніх інституцій передусім на інновації в педагогіці, спрямовані на покращення якості освіти. Однак у методологічному плані на перший план все частіше виступає важливість формування «м'яких» навичок – визнається суттєвішим формування «людського в людині» – відповідно до європейських загальнолюдських цінностей.

Як бачимо, філософія освіти об'єднала сьогодні мислячих і небайдужих людей з різних країн світу: вчених, викладачів, докторантів, аспірантів, магістрантів – усіх, хто цікавиться філософсько-освітньою та комунікаційною проблематикою.

Тож побажаємо нашим учасникам вдалих виступів і плідного філософсько-освітнього спілкування!

БЕРЕГОВА Галина

СЕКЦІЯ 14 ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

DRUZHENENKO Raisa

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Ukrainian Language Department, Kyiv Metropolitan University named after Borys Grinchenko

PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS OF THE PRAGMATIZATION OF MODERN EDUCATION IN THE ASPECT OF LANGUAGE TRAINING OF HIGH SCHOOL STUDENTS

At the current stage of the development of Ukrainian pedagogy, in particular its linguistic didactic field, the interest of researchers in the problem of pragmatization of modern education in the aspect of language training of students of higher institutions has revived. This is due to a number of reasons, among which are: the state's interest in the formation of citizens of a modern nation who possess the skills of successful communication at various levels – international, professional, interpersonal, etc.; educational priorities for the formation of the experience of a successful linguistic personality of a specialist with clear motivation, skills of a leadership communicative position, flexible speech behavior, positive interaction and influence on the interlocutor in order to achieve a communicative goal; the search for modern and optimal methodological tools for language learning that meet modern standards of European education.

Pragmatization of the language training of a student of higher education institutions is a direction of linguistic didactic practice aimed at the formation of communicative and pragmatic competence, which will later become the basis of professional communicative activity aimed at obtaining successful results.

The pragmatic paradigm of modern Ukrainian language didactics is represented by a number of concepts: pragmatic didactics, pragmatic aspect, pragmatic (communicative-pragmatic) approach, pragmatic (communicative-pragmatic) competence, communicative-pragmatic basis of learning, etc. The scope of research includes the problems of the pragmatic aspect of teaching grammar, stylistics, the pragmatic basis of the formation of professional linguistic and communicative competence, the development of text-creating and discursive skills based on pragmatics, the formation of communicative and pragmatic competence of students and future specialists, etc. (F. Batsevich, R. Druzhnenko, A. Nikitina, A. Popovych, M. Oliyar, S. Omelchuk, T. Symonenko, L. Struganets, etc.). Meanwhile, we do not observe the unity of scientific concepts, which is caused by a shallow study of the methodology of the phenomenon of pragmatism. This became the reason for the analysis of the philosophical foundations of the pragmatic theory.

Pragmatism is a philosophical direction of the late 19th and early 20th centuries; a section of semiotics dealing with aspects related to the subject (author) of the text, the addressee (reader, recipient) and their interaction in the act of communication [6]. According to tradition, the pragmatic level of linguistic personality is the level of identifying the relationship between the subject and the signs he uses in his activities. Pragmatics (from the Greek *pragma*, *pragmatos*) – business, action. At the current stage of the development of pragmatic theory, researchers connect the case and the action with the concepts of the subjective factor of speech behavior, because behind every statement there is a person, the author of events, a successful result of communication, the achievement of a perlocutionary effect through mutual understanding and influence on the interlocutor, as well as influence as values.

Elements of pragmatic theory can be observed in the thoughts of Aristotle, Heraclitus, Epicurus, Marcus Aurelius, Plato, Seneca, Socrates, Cicero: the problem of active, correct, mutual, situational, influential, effective behavior as a human activity. Accordingly, there were statements about the role of the subjective factor in the uniqueness of knowing the world and the corresponding human activity; about the dependence of successful human behavior on the level of its sensitivity, intelligence, wisdom (experience); about the dependence of the choice of behavior on the situation, etc.

The foundation of scientific pragmatics is laid in the studies of I. Kant (pragmatic anthropology course, 1798). The subject of study is an active person who learns and creates the world around him. The scientist takes into account the physiological aspect (what nature has given a person for successful activity) and the pragmatic (what a person can successfully do by himself as a free subject). In the writings of I. Kant, we also observe elements of communicative pragmatics: according to the researcher, people who speak the same language can be far from each other in terms of concepts, and this can be felt only in a specific situation, when everyone acts according to their own understanding [2]. Therefore, he attaches special importance to the idea of understanding and mutual understanding between interlocutors as a factor of successful communication.

Later, explorations of pragmatics were reflected in the semiotic concept of the sign as a tripartite phenomenon by C. Morris, C. Peirce, in the idea of selectivity in the activity of consciousness by W. James, pragmatic personality education by J. Dewey, in the understanding of the cult of aesthetic feeling in the pragmatic and rational life of J. Santayana, in the theory of language games of L. Wittgenstein, in the interpretation of mutual understanding by Y. Habermas, the subjective understanding of truth by M. Heidegger, the category of intersubjectivity as a condition of mutual understanding by K.-O. Apel, ethics of responsibility of E. Levinas, discursive practices of M. Foucault, etc.

Achieving success and influencing the interlocutor or audience in any activity (including communicative) and in various ways [4], [5] is one of the basic provisions of philosophical pragmatism. What does success depend on? One concept is not found in scientific concepts. For example, within the framework of fallibilism, C. Pierce, K. Poper develop the idea that success depends on the situation in which a person finds himself), besides, personal experience is also important; radical empiricist U. James defends the pragmatic principle of "will to believe", and therefore considers willpower as a means of achieving success, although he does not reject the influence of feelings and emotions in achieving results; according to research by scientists [3], D. Dewey, as a supporter of philosophical instrumentalism, considers reason and intelligence to be a means of successful activity.

Philosophical positions are valuable in modeling the pragmatic concept of language training, because they give an understanding that the signs of a pragmatic linguistic personality are the ability to own the communication situation, evaluate the interlocutor and influence him with linguistic means as markers of revealing will, emotion, feeling, as well as professional experience and intelligence. In view of what has been said, it is possible to influence and achieve success by voluntary, logical, aesthetic means of the language system.

A sign of the pragmatization of philosophical concepts is the study of the problem of the interaction of personalities and the interpretation of meanings: success in communicative interaction can be achieved on the basis of mutual understanding due to the same interpretative capabilities of the participants (D. Dilthey, M. Heidegger, F. Schleimacher). The concepts of meaning, interaction, mutual understanding, interpretative competence, in our opinion, should become an asset of the linguistic didactic concept of pragmatization of the language training of the applicant of higher education institutions.

The philosophy of language communication [1] supplements the pragmatics with such terms as: language game, communicative action, strategic action, communicative competence, communicative responsibility, communicative rationality, speech act, communicative act, speech behavior, regulation of speech behavior, adaptation to situational conditions, interaction, pragmatic discourse, discursive game, reflection, reflexive competence, intersubjectivity, diapositive (ensemble of said and unsaid), pragmatic ethics, etc. These concepts expand the boundaries of the linguistic didactic concept of language training of the future specialist, and lead to an objective understanding of its main provisions.

The analysis of scientific studies on philosophical pragmatism makes it possible to conclude that this is a philosophy of successful, productive activity. The philosophical tradition of pragmatism gives rise to some basic provisions of the concept of pragmatization of language

training of students of higher education institutions: the goal is the formation of the applicant's communicative and pragmatic competence, pragmatic features of his speech (communicative) behavior aimed at a successful result; a marker of pragmatic signs of speech (communicative) behavior is formed interpretive, adaptive, interactive, reflective skills; a tool in achieving a pragmatic goal – intellectual, emotional, volitional factors, as well as the principles of compliance with ethical norms and aesthetic tastes, which are manifested in pragmatically oriented linguistic means consciously chosen in accordance with the situation; successful pragmatic activity of the future specialist is manifested in positive communicative influence and interaction with partners or colleagues.

Literature:

1. Yermolenko A.M. Communicative practical philosophy. K.: Libra, 1999. 488
2. Kozlovsky V. Origins and principles of Kant's pragmatic anthropology. Philosophy of education. Institute of Higher Education of the National Academy of Sciences of Ukraine, M.Dragomanov NPU. K., 2016. No. 2(19). P.140-154.
3. Radionova I. O. Methodological problems of pragmatically oriented education: the heuristic potential of J. Dewey's legacy. Philosophy of education. 2005. No. 2. P. 127–140.
4. Ruchka A. O. Philosophical reflection of the phenomenon of influence. Philosophy and modernity. 2011. No. 6. P. 148–153.
5. Sinytsia A.S. Pragmatic-cognitive interpretation of modern analytical philosophy. Diss. d. philos. N. Lviv, 2018. 453 p.
6. Philosophical encyclopedic dictionary. K.: Outline. 2002. 744 p.

LISETSKA Iryna

*кандидат медичних наук, доцент, доцент
кафедри дитячої стоматології,
Ivano-Frankivsk National Medical University*

A MODERN WAY OF ORGANISING INFORMATION DURING TRAINING THE USE OF MIND MAPS IS

One of the modern innovative ways of organising the information space during training, taking into account the peculiarities of the thinking of a modern student, is mental maps (mind map, intelligence map, memory map, mind map, consciousness map) – a convenient tool for displaying the thinking process and structuring information in a visual form, implemented in the form of a tree diagram, which displays words, ideas, illustrations, concepts, etc. connected by "branches", based on the research and development of the English psychologist T. Buzen [2, p.19-18].

A mind map is a creative mental tool used to generate new ideas, make decisions, organise information and process it; think strategically (the ability to look at an issue in its entirety and take into account all the features); make plans, understand your goals, describe areas of activity; take notes; create presentations and projects that reflect your train of thought; conduct brainstorming sessions, etc. The main difference between mind maps and other visualisation methods is that mind maps not only activate memory, but also introduce an element of creativity. When developing a mind map to systematise information, it is necessary to follow a clear sequence: the key idea, topic or issue is in the centre, and further branches diverge from it – subtopics, concepts, ideas, etc. Information blocks that are related to each other are combined with the same colour or background. This variant of organising mental processes allows to achieve a high level of generating new ideas [1, p.73, 2, p.19-21, 3, p.62].

Mind maps can be created both by drawing manually and by using templates within computer programs, for example, Google (www.coggle.it), BubblUs (www.bubbl.us), MindMeister (www.mindmeister.com), etc. In addition, mind maps can be created individually, for example, to process a large amount of information in preparation for a practical class, and in groups, for example, when solving a problem or clinical situation in a practical class.

COVID-19 pandemic: case of Lithuania.....	347
<i>JANONE Juna</i>	
Algorithms of death.....	349
<i>БАДАРЛА Теодор, ВЕНГЕР Олена</i>	
Діпфейки як засіб маніпуляції свідомістю людства.....	351
<i>ВАТУЛЯ Юрій</i>	
Деякі проблеми соціальної комунікації в екіпажах суден	354
<i>ГАРЬКАВИЙ Євгеній</i>	
Механізми формування наративів для протидії гібридним загрозам	357
<i>ДОБРОВОЛЬСЬКА Вікторія, НАЗАРЮК Руслан</i>	
Стереотипи як бар'єри міжкультурної комунікації між членами морського екіпажу	358
<i>ЗВЯГІНЦЕВА Ольга</i>	
Філософія рекламного креативу в системі ефективності рекламної діяльності підприємств.....	361
<i>КОЗАЧОК Дарина</i>	
Культурологічний аспект розвитку кіномистецтва ХХІ століття.....	363
<i>СТЕКОВИЦЬКА Валентина, ТОЛГАРЕНКО Тетяна</i>	
Медіакультура соціальних мереж українських ЗМІ під час війни.....	365
<i>СТЕКОВИЦЬКА Валентина, ХОЛЯВКО Єлизавета</i>	
Гендерний паритет у Миколаївській регіональній журналістиці: вплив повномасштабної війни	367
<i>СТЕКОВИЦЬКА Валентина, ЧЕРНЕГА Вікторія</i>	
Роль ЗМІ у висвітленні конфліктів: стратегії і тактики	369
<i>ХИЛЬКО Максим</i>	
Стратегічні комунікації в забезпеченні інформаційної безпеки як складової національної безпеки	371
Секція 14. ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	374
<i>DRUZHENENKO Raisa</i>	
Philosophical foundations of the pragmatization of modern education in the aspect of language training of high school students	374
<i>LISETSKA Iryna</i>	
A modern way of organising information during training the use of mind maps is	376
<i>STRONKA-LEWKOWSKA Ewa</i>	
Rola eksperymentu w nauczaniu chemii	377
<i>БУТКЕВИЧ Антон</i>	
Інформатизація освіти як пріоритетний напрям модернізації професійної підготовки вчителів	379
<i>ВОЛОШИНА Оксана, ДЕМЧИК Ілля</i>	
Професійна мобільність сучасного фахівця як засіб кар'єрного розвитку	380
<i>КОВАЛЬ Олександр, КОВАЛЬ Вікторія</i>	
Проблеми та перспективи освітнього процесу в умовах дистанційного навчання.....	382
<i>КОВАЛЬСЬКА Наталя, КОЗЛОВСЬКА Анна</i>	
Комунікативна толерантність як важлива компетенція в глобалізованому академічному середовищі	384
<i>ЛІСОВА Богдана, ТОЦЬКА Наталя</i>	
Методичні засоби проведення занять у технічному виші	387
<i>ПОГРЕБНЯК Ірина, ДОН Наталя</i>	
Філософські основи фізики	389